

5220 Focus

Minden eddigi... M. Erdős... 12-11-09... Világ proletárai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

Az iparilag fejlettebb ország a nevébbé fejlettségét saját jövője képét mutatja. (Marx.)

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

No. 67. szám. Vol. VII. évfolyam. NEW YORK, 1909 AUGUSZTUS 20. Egyes szám ára 2 cent, New Yorkban 1 cent.

LEVÉL A NEMZETKÖZI IRODÁTÓL.

Pártunk a következő levelet kapta a nemzetközi irodától:

"Nemzetközi Szocialista Iroda.

A Népháza. Brüsszel, 1909 augusztus 1.

A csatlakozott pártok központi bizottságainak:

A kapitalizmus gyarmatosító politikája ismét szenvedésekkel telt vizslát idézett föl.

Marokkóban európai katonák állnak harcban az ottani bennszülöttekkel.

Spanyolországban a munkásosztály nyílt lázadásban tört ki a háború ellen, melynek költségei a nép legszegényebb osztályaira súlyosodnak.

Egyébként a szocialista pártok már régen előre látták veszélyeit annak a helyzetnek, mely a jelenlegi veszélynek indító oka.

1907 augusztus 27-én a stuttgarti nemzetközi kongresszus egyhangúlag fogadott el egy határozati javaslatot, mely elítélte Franciaországnak s Spanyolorzágnak marokkói kalandozásait, melyeknek a kapitalizmus pénzügyi spekulációját a forrása: elítélte a középosztályok ama folytonos gyakorlatát is, mely vérontást okozott, hogy gonoszul kiszemelt szákmányt megszerezze. Ugyanez a kongresszus különösen Franciaországnak s Spanyolország munkásosztályát hívta föl, hogy éljen harcot folytatson az ilyen marokkói expedíciók ellen, melyek Európát általános háborúval fenyegették s fenyegetik még mindig.

Hogy ennek az utasításnak eleget tegyenek, Franciaországnak s Spanyolorzágnak szocialista pártjai a gyűlések sorozatát rendezték el a nemzetek közt a béke fontartása érdekében s a két ország kormánya tiltakozásunkra azzal felelt, hogy spanyol külügyminiszter azzal a kiutasítással Franciaországból, francia külügyminiszter, Albert Wilmet kiutasította Spanyolországból.

Ettől az időtől kezdve nem volt hét, hogy pártunknak egyenesen érdekel s felelős lapjai ne nyilvánították volna véleményüket ebben az ügyben. Magában Spanyolországban a háború elhárítására minden helyiségben gyűlést tartottak, ahol a proletáriátusnak meg emlékeztetésben voltak a kubai és philippinói háborúk, — Madridban, Salamancában, Leonban, Santanderben, Murciaiban, Valenciában, Barcelonában s más városokban. A sajtóban, a szószéken, a proklamációkban s különösen az 1909 június 28-iki kiáltványban, melyet Pablo Iglesias és Marino Garcia Cortes irtak alá, a szocialista munkáspárt tagjai élet pörházamat vontak aköz, hogy mit tesz a kormány s mit kellene tennie? Ahelyett, hogy Spanyolország produktív forrásait kifejlesztésénél a végéig vetné a pusztító idősájak kivándorlóinak, melyre a spanyol proletáriátus kárhooztattott; ahelyett, hogy a közművelődési ügyét mozdítaná elő abban az országban, mely lakóit hatvanhét százalékának irni-olvasni nem tudásával s ötven ezer papjával dicsekedhetik; ahelyett, hogy csökkentené a köz-kiadásokat abban az országban, ahol a kormány becsülése szerint a vallásos ceremóniák évente tíz millió dollárt emésztetnek föl s ahol az állami jövedelemnek 60 százalékát adósságok fizetésére s katonai kiadásokra kell fordítani, — mind e helyett Maura kormánya nemzetközi pénzügyi művelet takarója alatt a kalandor spekuláció politikáját folytatta. De ha a spanyol kormánynak nem volt jó lecke az Egyesült Államokkal folytatott végzetes háború, a spanyol proletáriátus vonakodott hajókra szállni, melyek Rojstvensky hajóhadának sorsára méltók, vonakodott ágyútolétké válni csak azért, hogy néhány bányatársulat osztlakozást, a fölkelés kitört majd-nem egyidejűleg, férfiaknak s nőknek, férfiaknak s feleségeiknek, apáknak s anyáknak forradalma. A parazita papoknak s szerzeteseknek országában a népharag nemcsak a kapitalizmusra vagy militarizmusra, lezudult a klerikalizmusra is.

Az ügyek ilyen állásában a szocialisták rendületlenül végezték kötelességüket. A nemzetközi pártok hálával s rokonszenvvel tartoznak nekik. Elettük kockázatásával indítottak háborút a háború ellen. Kongresszusunk határozatának tettek eleget s ezért mi magunk vagyunk felelősek tetteikért. Kinyilatkoztatjuk ezt nyomtatékkal most, amikor a reakció a Kommune történetére emlékeztet, hamis híreivel s cenzurájával az áldozatokat büntösökül, a büntösököt áldozatokul akarja föltüntetni.

De szolidaritásunknak nem szabad csupán arra szorítkozni, hogy nyilatkozatokban fejezzük ki részvétünket s azt a munkásosztály védelmének tekintjük a zsarnokok ellen. Embereket öltek. Nőket, gyermekeket meggyilkol-

tak. Otthonokat ágyugolyókkal s bombákkal tettek a földdel egyenlővé. Erkölcsi kötelességünk segíteni az áldozatokat, támogatni spanyol elvtársainkat, elősegíteni haladásukat.

Hogy megtehessek, ajánljuk: létesítsék egy alap, melynek jövedelme Spanyolország munkáspártjának adassék, mely azt a legelőnyösebb módon fogja fölhasználni jelenlegi céljaira. Bizonyos idővel ezelőtt madridi elvtársaink elhatározták, hogy eszménk terjesztésére napilapot indítanak. A belga munkáspárt, megemlékezvén a pénzbeli segítyről, melyben a német szocialdemokrata párt által részesült a mozgalom kezdetén, máris aláírási ívet nyitott erre a célra.

Reméljük, hogy a példát más országokban is követni fogják. Ezzel is enyhíthetünk néhány sebet s elláthatjuk a szükséges felszereléssel bátor spanyol elvtársainkat a kapitalizmus ellen ujlott erővel indított küzdelemben.

A nemzetközi szocialista iroda végrehajtó bizottsága:

Edouard Anseele, Leon Furnemont, Emile Vandervelde, Camille Huysmans, titkár.

UJ HARCOS.

Vettük a következő tudósítást:

Az ohio-kerületi vezetőség megbízásából a múlt vasárnap fölkerestem Hurford és Adena bányatelepek magyar munkásságát, hogy a szocialista mozgalom nemes céljait megismer-tessem s ha lehet, szervezetet alakítsak.

Megérkezésem előtt ott lakó elvtársaink igazán nagy buzgalommal munkálkodtak, hogy a gyűlés minél sikeresebb legyen s az ő fáradozásainak tudható be, hogy a gyűlés a kellemetlen, zivatáros idő dacára is jól sikerült.

A gyűlés napirendjét ismertette, fölcsóítottam a jelenlevőket a szervezkedésre s megalkult az Adenai Szocialista Munkás Szervezet 15 taggal.

Hurfordon és Adenán értelmes és lelkes elvtársakat hagyván hátra, semmi kétségem sincs, hogy a szövetség az új szervezetben szilárd, kitartó harcost nyert.

Molnár Lajos.

Örömmel közöljük e tudósítást, mint annak jelét, hogy az ohio-kerületi elvtársak újra megkezdtek azt a munkát, melyet azelőtt oly szép sikerrel folytattak, azonban az újabb időkben kissé elhanyagoltak. Reméljük, hogy az újra szervezett vezetőség, rendbehozva saját ügyes-bajos dolgait, melyek az agitációban zavarták, a ohioi kerületet szövetségünk egyik legerősebb oszlopává teszi.

LOPOTT, MERT ÉHEZETT.

Lerongyolódott, beteges embert tartóztatott föl a napokban egy rendőr a 125-ik utcában. A rendőrnek gyanus volt a szokatlanul késő időben, a zivatáros siető ember s táskájának tartalma után érdeklődött. Hamarosan kiderült, hogy a táskában nagy darab hus volt, melyet William B. Bancker, így hívják a föltartóztatott embert, a közeli mézszárszékéből emelt el.

A rendőr Breen magiszter elé állította Banckert s csakhamar megjelent Alexander Jacobson is, mint vádló, a Merchants' Realty Company nevében, melynek tulajdona a mézszárszék, vádat emelvén Bancker ellen.

A vádlott beismerte "bűnét": Valamikor jobb napokat láttam — mondá — azonban pár évvel ezelőtt elveszítettem vagyonomat. Munka után néztem s mint gépész találtam foglalkozást. Ekkor halt meg feleségem s újra megnősültem. Nem volt nekünk addig semmi bajunk, míg munkámat el nem vesztettem. Több hónapig voltam már munka nélkül. Feleségem tudóbajos s chezik. Fogtam egy csavarhúzó s egy kalapácsot s a hátulsó ajtón behatoltam az üzletbe s elvettem egy darab hus. Utban voltam hazafelé, mikor ez a rendőr elfogott."

Breen magiszter utasította Grotty vizsgálóbíró, hogy szerezzen meggyőződést, vajjon igaz-e, amit Bancker beszélt s ha igen, ugy lássa el a nőt a szükséges dolgokkal a magiszter költségén. A vádló tiltakozott az ellen, hogy a bíró rokonszenvének adjon kifejezést a törvényes eljárásnál, mire Breen csak annyit jegyzett meg: "Remélem, mikor ez az ügy tárgyalás alá kerül, az esküdtszék nem önhöz hasonló emberbarátokból fog állni."

Később Grotty jelentést tett, hogy Bancker előadása megfelel a valóságnak.

A MUNKA VILÁGÁBÓL.

A munkálatók hazudnak.

New Bedfordban a szövőipari munkások agitációt indítottak tíz százalékos bérjavítás érdekében. Mielőtt a munkálatók neszét vették a mozgalomnak, "nyilatkoztak". Albert G. Mason, a Whitman szövőgyár pénztárnoka nyilatkozott elsőnek:

"Ebben a városban a munkások, mikor extra osztlakról, vagy rendes, de nagy osztlakról hallanak, elmulasztják, hogy a helyzetet gondosan megvizsgálják, minden szempontból. Gyakran elfelejtik, hogy a gyárak haszna, mely az utóbbi pár hónap vagy egy év alatt osztatik ki, több éven át fölgyülemlett hasznot képvisel. A haszon nem egy év alatt gyülemlett föl. Ha a munkások is oly módon kapnák fizetésüket, mint a részvényesek, egyáltalában nem találnák tulmagasnak a hasznot..."

New Bedford csodálatos fejlődés előtt áll nemcsak a szövőipar, hanem más más iparágakat tekintve is s a munkások s munkálatók közt bármilyen zavar is nagy károkat okozna..."

Nem szólva arról, hogy a henylő részvényeseknek a munka gyümölcsének egy parányához sem volna joguk igazság szerint, a munkások csak annyit követeltek: bocssásák a társulatok rendelkezésükre az üzleti könyveket, ők majd kimutatják, mi igaz a nyilatkozatokból. Mi sem természetesebb, hogy a társulatok ezt nem hajlandók megtenni, mert kiderülne, helyesebben bebizonyulna, amit ugy is tud mindenki: hogy hazudnak.

Jellemző különben, hogy még a new bedfordi polgári lapok is a béremelés méltányosságát bizonyítják.

A kalaposok sztrájkja.

A január óta húzódó kalapos-sztrájk valószínűleg rövidesen véget ér.

Fort, New Jersey kormányzója összeállította a békekötés pontjait s hir szerint ezeket a pontokat John A. Moffit, a kalapos union elnöke s az orangei kalpgyárosok elfogadhatónak tartják. A Fort-féle tervezet szerint:

1. A union jelvény az árukon lesz.

2. A sztrájktról, kik a unionisták helyét elfoglalták, elbocsájtának s a sztrájkolók viszárvetének a régi fizetés mellett.

3. A munkások és munkálatók között szerződés kötteték három évre, mely kimondja, hogy panasz esetén békéltető bizottsági tárgyalás nélkül sem kizárás, sem sztrájk nem lehet.

4. A következő három évben csak union emberek alkalmazhatók, kivéve, ha a union nem tud elegendő munkást szolgáltatni.

5. Azok a unionisták, kik januárban nem csatlakoztak a sztrájkolókhoz és a union fekete listájára kerültek, tagsági járulékaik lefizetése után visszaveendő a unionba.

6. A békéltető bizottság a unionnak és a munkálatóknak egy-egy képviselőjéből és a kormányzóból áll.

Ugy a munkálatók, mint a sztrájkolók gyűlést tartanak, hogy elhatározzák, elfogadják-e ezeket a föltételeket?

A mckeese rocksi sztrájk.

A Pressed Steel Car Company híradta, hogy közel kétezer sztrájktróval rendelkezik s csak pár nap kérdése, hogy a munkát megkezdje.

Tekintve, hogy ez már nem az első ilyen-fajta híradása a társulatnak, a munkások egyáltalán nem aggodnak, mivel nem is hisznek a gyár híreszteléseiben, melynek az ugy akar nagyobb hitelt szerezni, hogy kiadta a rendelkezést a sztrájkolókra álló öröknek és sheriffeknek, hogy a sztrájkolókat tartassák távol a gyárteleptől.

Bár a munkások is, a gyár tisztviselői naponta gyűléseznek, még egyik fél részéről sem történt közeledés.

A munkások között a hangulat jó, az összetartás érzete nem csökkent s általában a harc olyan élénk, mint volt az első napokban, azzal a különbséggel, hogy a sztrájkolók ugy az őrszemek föllállításában, mint a küzdelem vezetésében nagyobb jártassággal bírnak.

A SZERVEZŐ UTJA.

Szervezőnk utiránya a következő hetekre: Pittsburg, McKeesport, McKeese Rock, Allegheny, Duquesne, Homestead s más nyugati pennsylvaniai városok.

További értesítésig címe: Charles Rothfiser, General Delivery, Irwin, Pa.

ESEMÉNYEK.

EGY SZAKÉRTŐ VALLOMÁSAI.

Nem olyan régen történt, hogy McClellan polgármester Bingham rendőrönököt kiakolbolította hivatalából a Duffi-ügy miatt. Bingham most, hogy bosszút álljon, érdekes vallomásokkal áll a közönség elé: arról a feneketlen korrupciónról beszél, mely otthonos a rendőrszobákban, törvényszéki épületekben, politikai klubokban s a város hivatalosabáiban.

S tagadhatatlan, hogy Bingham szakértő ezekben az ügyekben. Évek során az ő vezetésével állott a new yorki rendőrség s kevés embernek volt annyi alkalmá bepillantást nyerni a new yorki korrupciónba, mint neki.

A Hampton's Magazine-ben ad számot Bingham sok évi tapasztalatairól, amelyeknek summája az, hogy még egy közepes kerületi rendőrönöknek is gyerekjáték évente egy millió dollár jövedelemre szert tenni vesztegetések, zsarolások által. Gaynor bíró kétségkívül irgalmatlanul végigvert a new yorki rendőrségen, Bingham most segít neki, hogy aztán még irgalmatlanabbul verjen végig a new yorki bíróságon. Közli egy előkelő Tammany-politikus nyilatkozatát, melyet az előtte tett, amikor még szoros volt a kapcsolat közte s a Tammany Hall között: "Igen, én a tolvajok barátja vagyok. S miért ne lennék. Szegény ördögöknek nincs senkiük. Leteszem értük a biztositókat s ügyvédet fogadok a részükre."

Természetes, hogy a bírói függetlenség csak mesebeszéd. Aszerint, hogy a városban, vagy az államban melyik politikai párt tartja kezében a közigazgatás gépezetét, a bírói székek betöltése vagy egyik vagy másik párttól, annak befolyásos vezetőitől függ. Az ilyen politikusok aztán, jó pénzért pártját fogván a tolvajoknak, nagyobb kaliberű szélhámosoknak, tudtára adják a bírónak, hogy ez vagy az a vádlott az ő védeucük. A bíró a tárgyaláson azután vagy egyszerűen fölmenti a vádlottat "bizonyítékok hiánya miatt", vagy elégteleneknek találja a bizonyítékokat, vagy ugy vezető a tárgyalást, hogy a védőügyvédnek minden előnyt biztosítson.

Bingham szerint a new yorki rendőrök közt körülbelül kétezer, tehát a huszont százalék, közönséges szélhámos s minden ízében korrupció. Számítása szerint évente száz millió dollárra tehető az összeg, mely a rendőrök, a bírák, a politikusok s a hivatalnokok zsebébe kerül a "graft" által.

Aki a new yorki állapotokkal némileg ismerős, nem tartja tulzottnak Bingham állításait. Van azonban Bingham leleplezéseiben s vallomásaiban valami, ami különösen figyelemreméltó: Miért áll ezekkel Bingham most, miután a rendőrönöki hivatalból kiakolbolították? Miért nem beszélt akkor, amikor rendőrönök volt még? Főleg pedig, miért nem tett semmit, hogy legalább a rendőrségnél megakadályozza a korrupciónt, ahol lett volna alkalma és hatalma hozzá?

Avagy akkor nem volt Binghamnak kifogása a korrupción ellen?

"IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS."

Far Rockawayban a kis George Wilsonnak nem volt egy-centje sem, azonban minden áron szeretett volna cukorhoz jutni. Tehát az egyik automatikus cukortartóba bedobott két vasdarabot, mire csakugyan kiesett két darab cukorka. Zsákmányát még el sem fogyasztotta, nyakonscipete a szent tulajdonnak valamelyik szemfüles őre.

A fiut a Queens County börtönébe hajították, ott is felejtették. Szülei kétségbeesetten kutattak a gyermek után, míg végre két hét múlva megtudták, hogy a börtönben van. O'Keefe bíróhoz mentek panaszra.

A bíró nagyon fölháborodott a kihallgatás nélküli bebörtönözötés miatt s kegyetlenül leszedta a börtönöröket, rendőröket s az egész frekvenciát. Rögötn elrendelte a fiu szabadlábra helyezését — kétszáz dollár biztosíték ellenében!

Egy gyermekcsínyért, két centnyi tulajdonértért két heti börtön kihallgatás, bírói intézkedés nélkül: azután szabadlábra helyezés kétszáz dollár biztosíték ellenében; később tárgyalás és ítélet: ez az igazságszolgáltatás.

S ne csodálkozzék ezen senki. Nem az a két cent a fontos, hanem a szent tulajdonnak megsértése!

Hogy az a társulat, mely automatikus cukortartót ezer meg ezer helyen állít föl s a gyermekek ezreinek egy centért egy század cent értékű cukrot szolgáltat, — ez nem csala, nem lopás, ez egész rendén való s tisztességes eljárás. Az "igazságszolgáltatásnak" ehhez nincsen egyetlen szava sem!

AKIK AZ IPART "IGAZGATJAK".

Lawrenc O. Murray, a kincstár ellenőre, kérdést intézett a nemzeti banknak igazgatójához, hogy milyen arányban vesznek részt a bankok tényleges igazgatásában s így mennyi személyes hatást gyakorolnak az ipari vállalatok intézésére, melyek a bankoktól függenek.

Es az igazgatók válaszoltak s érdekesek ezek a válaszok. Az igazgatók négy százaléka a leghalványabb fogalma sincs egy bank vezetéséről. Huszontöt százaléka némileg ismerős egy bank mikénti vezetésével, azonban annak a banknak ügyes-bajos dolgaiba nem avatkozik bele, melynek igazgatója. Harmincnégy százaléka a bank igazgatóknak a hivatalnokokra bizza még azt is, hogy mely iparvállalatoknak adjanak kölcsönöket. Az igazgatóknak nyolcvan százaléka képtelen arra, hogy a bank által leszámított checkek aláírásának valóságát megállapítsa.

S ezeknek az igazgatóknak fizetése ötven, száz, százötven ezer dollárra is rug évente a "directing capacity", — az igazgató képesség jutalmául!

EGY KIS HIBA TÖRTÉNT!

A McClure's Magazine tulajdonosa, S. S. McClure fölvallást tartott a napokban Chattanooga-ban a német-angol viszálykodásokról.

A derék laptulajdonos kiderítette, hogy az Egyesült Államokot megalkotó gyarmatok halálós hibát követtek el, midőn elszakadtak az angol birodalomtól. Ugyanis az angol birodalom nagy veszélyben forog: a német töke legyűrni készül az angolt s ha az amerikai gyarmatok nem szakadtak volna el, az angol világbirodalomnak most itt volna a középpontja s Németországnak az egész egységessé angolt fájjal kellene megküzdeni, ami bajosabb volna, mintha csak Angliával kell mérközni.

De hát ami megtörtént: megtörtént. Már most, — mondja McClure, — miként az ügyes üzletember, ha hibát csinál s rájön, igyekezik csökkenteni a hiba hatását, nekünk is tenni kéne valamit a hiba helyrehozására: Anglia olyan zilált helyzetben van, hogy az Egyesült Államoknak csak kérti kell az angolokat s elismerik az Egyesült Államok fönhatóságát.

Hát ez lehet, ha nem is olyan föltétele bizonyos, mint McClure látja. Azonban azt mégis csak jó volna tudni, mi hasznunk volna ebből nekünk, munkásoknak?

Ezt még McClure sem képes megfejteni!

A MUNKÁSLÁNYOK "NYARALÁSA".

A new yorki "játékony" társulatok ezen a nyáron 6,784 munkásleányt tettek lehetővé, hogy két hétre vidékre menjenek, nyaralni, friss levegőt szívn. S egyuttal kiszámították azt is, hogy mennyi fizetéssel kell egy munkásleányt birni, hogy a két heti nyaralás költségeit maga fizesse. Megállapították, hogy heti 8 dollár fizetés mellett, ha állandóan dolgozik, egy munkásleány képes volna a két heti nyaralás költségeit megtakarítani, — ha keresetéből nem kellene a családfontartáshoz hozzájárulni s főleg, ha az átlagos heti fizetés nem hat dollár volna New York háromszáz-ezer munkásleánya részére!

AKIK A POLGARI LAPOKNAK HITTEK.

A mult hetekben a kapitalista lapok mindenfelé azt hirdették, hogy North Dakota államban munkáshiány van s a mezőgazdasági iparban a munkások ezrei kaphatnának munkát napi három dollár fizetéssel.

Fölkerekedett erre a hirre Cincinnatiban negyven fiatal ember. Összeszedték utolsó garasait, megváltották a vasuti jegyet s elmentek North Dakotába. Ott azután ugy találták, hogy nem munkáshiány, hanem nagy munkáshiány van s nemhogy új embereket venniék föl, hanem még a régieket is elbocsájtják.

Nem volt mit tenni mást, mint visszaindulni Cincinnatiába az apostolok lován, per pedes, mivel nem volt egy centjük sem. El is jutottak szerencsésen St. Paulba, Minnesota államba, ahol a rendőrség egy csomót nyakon fogott közülük s csavargás vádjá alatt a törvényszék elé állította. Lakásuk nincs, munkájuk nincs, pénzük nincs, ergo: csavargók, a dologháza velük. Így hát a kapitalista lapok hírei után indulva, mégis csak kaptak munkát, ha nem is North Dakota államban s nem is három dollár fizetéssel.

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja:

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Előfizetési ár:

Egész évre	\$2.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába egy évre	12 korona
Egyes szám ára	2 cent.

A Munk. Bet. Szövetség hivatalos közlönye.

NÉPAKARAT

Published by the Hungarian Socialist Labor
Federation of America
528 E. 6th Street, New York, N. Y.Ch. ROTHFISER, National Secretary.
A. WALDMANN, National Treasurer.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.

Subscription yearly \$2.00
Single copies 0.02Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, FRIDAY, August 20.

A JUDÁS SZÖVETSÉG.

— Saját tudósítónktól. —

Pittsburg, Pa., 1909 augusztus 17.

Mirel is volna másról szó, mint a löherés kocaforradalmárok szövetségéről, az Amerikai Magyar Szövetségről!

Ez a löherés szövetség akkor alakult, amikor "a nemzet csalogánya", "a nemzet primadonnája" meg a fekete gróf. — Apponyi, Kosuth és Andrássy megindították a kocaforradalmat Magyarországon a bársony székekért, meg a husos fazekakért.

És ha Andrássy Gyulának, aki pedig gróf, nem derogált kocaforradalomba menni a koncert, miért derogált volna ez Rudnyánszky Gyulának, vagy Szepessy Gyulának, vagy a Dávidoknak, Kálmánoknak, Tihamérokknak? Ha a magyarországi hazafiak eret vághatnak az ország zsebében, miért ne vághatnak eret ők is az amerikai magyarok zsebében? Ha Magyarországon lehet kocaforradalom, miért ne lehessen itt, — a nagy méretet, nagy arányok hazájában, — akár dísznőforradalom is. Forrongtak és szövetkeztek és megalakult az Amerikai Magyar Szövetség.

Eleinte jól ment minden: dülték a hazafias frázisok s dülték a dollárok. De aztán jött a nagy kiábrándulás. A nagy nemzeti kormányból kiábrándult az ország. Az amerikai honhazafi vezérek, a párdücs Dávidokból, a vers- és váltórú Gyulákból pedig kiábrándult az amerikai magyar munkás. S hiába zokogta a költő leghazafiasabb fájdalmait: hiába kiáltottak s végül már inuk szakadtából rikoltottak a pusztába: a löheréket föltűző s a féldollárokat leszurkoló jó magyar munkásnak elég volt a komédiából, faképnél hagyta őket, mint Szent Pál az oláhokat.

És a csunyan megcsappant jövedelem fölött megindult a marakodás. Az összerugott vezérek állították ki egymásnak olyan erkölcsi bizonyítványokat, hogy az abban foglaltaknál bizony sokkal enyhébb dolgokért is sokan kerültek már az akasztófa. Az egésznek az lett a vége, hogy az Amerikai Magyar Szövetség a dögrővásra került.

Ebből a döghalálból akarják most életre kelteni! Leteszik az álarcot végkép. A munkásokat nem tudják tovább maszlagolni, — följajlották hát szolgálataikat a tőkésnek. Folesaptak sztrájkotörök kerítőknek. Bizonyítványt állítottak ki arról, hogy az Amerikai Magyar Szövetség a judások szövetsége.

Clevelandon gyűlésezett a napokban ez a díszes társaság. Azzal foglalkoztak, milyen álláspontot foglaljanak el a mcekes rocksi bajokkal szemben. Tudtuk, hogy ez a szövetség azért alakult, hogy a magyarokat hangzatos jelszavak révén fosztogassa. De hogy nyíltan árulóvá váljon a magyar munkásságnak, hogy szolgálatát a mcekes rocksi "Vágóhid" urainak ajánlja föl a sztrájk megtörésére, — azt még sem akartuk föltételezni, még róluk sem.

Pedig úgy van. Először is azzal foglalkoztak, nyujtsanak-e anyagi segítséget a sztrájkoló magyaroknak. Mihamar kisütötték, hogy arra nincs szükség és nem is szőlítják föl a magyarokat arra, hogy a sztrájkolókat támogassák.

Míg az angol, tót, német, lengyel s más nyelvű lapok és egyetek erkölcsi és anyagi támogatást nyujtanak a sztrájkolóknak, míg az üzletemberek élelmiszert és ruházatot adnak a sztrájkolóknak, míg a környékbeli munkásság a különböző gyárak népe silány fizeté-

séből is állandó segítséget nyujt, addig az Amerikai Magyar Szövetség nemcsak, hogy megtagadja a sztrájkolókat támogatását, hanem őket sztrájkotörésre, a harc földadására szólítja föl. És ebbeli állásfoglalását a Pressed Steel Car Companynak, a "Vágóhid" urainak tudomásul adta.

Sürgős nyilatkozatot intéznek a magyar lapok útján a mcekes rocksi magyarokhoz, hogy a telepet hagyják el. Teszik ezt akkor, amikor a munkásság összetartásával a győzelem felé halad, amikor a mcekes rocksi munkások mellé állnak még a sztrájkotörőknek összedet nagy városok sörpödréje is, mikor a pittsburgi és vidéki lakosok egyöntűen véleménye az, hogy a "Vágóhid" urait meg kell törni, hogy azt a gyalázatos kizsákmányolási rendszert, amelynek az Egyesült Államokban párja nincsen, meg lehessen szüntetni. Akkor a Kalassayak, a Rudnyánszkyak, a Fecsók, a Kovács Kálmánok, a Kohányiak, az Amerikai Magyar Szövetség fölszólítja a mcekes rocksi magyar munkásokat, hogy a sztrájkolókat táborát bontsák meg, hogy a sztrájkotörök érkezését ellenőrző picketek száma kevesebbedjen, hogy a "Vágóhid" uraival szemben kisebb harci tábor álljon, hogy a munkásság jogos követeléseit meg ne kapja, hogy a "Vágóhid" urai győzzenek.

Ezek a Judások ebbeli határozataikat a "Vágóhid" uraival tudatva, följajlották szolgálataikat.

Igy akarják hát a koncleső az Amerikai Magyar Szövetséget halottaiból föltámasztani, hogy sztrájkotörésre, a harcolók táborának meggyöngyítésére vállalkoznak. A tótok, a lengyelek, a csehek és más nemzetiségű egyeteki azt hirdetik, hogy ha kell, az Egyesült Államokban a "Vágóhid" urainak összes telepeire kiterjesztik a sztrájkot. A Kalassay-k szövetsége pedig judás szövetséggé válva, arra törekszik, hogy McKees Rockson a "Vágóhid" urai győzzenek.

Azt hiszik talán Kalassayék, Kovácsék, Rudnyánszkyék, meg a többi, hogy szolgálataikat a nagytőkének följajlvva, a nagytőke támogatásával megszerezik a rég várt, örökösön fejhető tehenet, az Amerikai Magyar Szövetség képeben? Ha azt hiszik, akkor csalódní fognak. Bár az Egyesült Államok munkásmozgalmának története mutat föl olyan esetet, ahol a tőkésék támogatásával nagy munkásszervezet alakult, ahol a tőkésék akaratát előtti szívesen meghajló munkáshadnagyok zsiros állásokra tettek szert, tervük még sem fog sikerülni. Először, mivel mi munkások tanultunk a multakon és lépre nem megyünk többet. Másodsor, mivel a munkások sajtoja mindég hirdetni fogja: **Örizzetek munkástársak az Amerikai Magyar Judások Szövetségétől.**

CHICAGOI HIREK.

A rendszer áldozatai.

A kapitalista rendszer prosperitásának ismét áldozatul esett egy család. Herring Gusztáv könyvvezető halálosan megsebesítette fiát, agyonlőtte nejét s végül kivégezte önmagát. Két teljes éve volt már munka nélkül Herring. A nyomor már a munkanélküliség első heteiben beköszöntött a kicsiny hajlékba s azután állandó tanyát ütve, a család életét egyre borzalmasabbá tette.

A fiu és a nő csak kerestek néha néhány centet, azonban az pusztá kenyérré is alig volt elegendő. Herringet a folytonos gond, aggodalom nemcsak fizikailag, hanem szellemileg is összerőzte. Az őrltség jelei mutatkoztak rajta s egy elkeseredett pillanatban végrehajtotta borzalmas tettét. A férfi és a nő a halottas háza, a fiu halálos sébével a kórházba került.

Ki rombolja szét a családot?

A tréfa áldozata.

Ártatlan tréfért kellett halállal lakolni a 35 éves Harvey Tamásnak a napokban egy kiábránduláson.

Egy Jensen nevű fiatal ember és egy leány, szintén a kirándulók csapatához tartozók, fölkapaszkodtak egy lombos fára ott üldögéltek. Harvey észrevette őket s a fa alatt járték, hogy némi maliciával megzavarja a főt tartózkodókat. Mikor harmadszor kerülte körül a fát, Jensen dühösen leugrott s nekilötte a fának Harveyt oly szerencsétlenül, hogy az koponyatörést szenvedett s rögtön meghalt. Jensen, ki egyébként Harveyval barátságban volt, letartóztaták.

ELTILTOTTA FIAIT A RAVATALÁTÓL.

Trentonban meghalt Charles R. Stoop, ki végredelelileg meghagyta, hogy fia ne bo-csájtassanak a ravatalához.

Ennek a végredelelnek oka az volt, hogy Stoopot, ki az utóbbi időkben betegeskedett s nem a legjobb viszonyok között élt, fia egyáltalán semmivel sem támogatták.

Mikor a fiuk értesültek apjuk haláláról s a ravatalhoz mentek, édesanyjuk, hogy az apá végső kívánságának eleget tegyen, rendőrökkel távolította el a fiukat.

A fiuk később egy csokor rózsát küldtek apjuk koporsójára, melyet anyjuk a következő irással küldött vissza:

"Apátok, míg élt, betegsége alatt töviséktől vértett, nem akar most rózsát töletek."

Magyarországi hírek.

HIVATALOS TEMETÉS NÉMET-BOGSÁNBAN.

A mult hó végén Palka Zakariás németbogsáni (Krassószörényemegye) járásbíróági díj-nok átment mulatni Románbogsánba. Kisére kapatos volt, amikor hazafelé indult és más vonat híján egy robogó tehervonatra kapaszkodott föl, de a vonat rakománya sikos ércök lévén, Palka lecsúszott, a kerekék alá került s a testén átkattogó kocsi ballábát többöl levágták, fejét kettészelték. Igy találták meg. Hatósági vizsgálat konstataulta a szerencsétlenséget. Az esetet az ügyészségnek is bejelentették s ez a temetkezési engedélyt is megadta. Most jön a temetés! Demetrovics Sándor segédjegyző kiadja a községi rendőrnek a parancsot:

— Menj el a sintérért, azonnal jöjjön ide!

A sintér részegen megerkezik s megkapja az utasítást:

— Erigy a holttestért, hozd be.

A sintér befog a kocsiába s a szerencsétlen ember holttestét darabonként 5—6 lépésről dobálja föl kocsiába. Aztán elindul, de Vasziava községben megáll a holttesttel Marasky kereskedő boltja előtt és iszik egy kupica pálinkát. Igy érkezik el Németbogsánba, ahol azonban egy kis baj történik. A holttest feje leiss a kocsirol. A sintér leszáll, megfogja a fejet fölüléll fogva és visszahajítja a többi testrészek mellé.

Egész Németbogsán látta a gyalázatos dolgot s a fölháborodás annyira egyértelmű volt, hogy a főszozgabiró vizsgálatot indított: kit terhel a felelősség ezért a galád halottas menetért. Kérdőre vonták Marku János községi bírót, hogy miért történt, ami történt. Az érdemes bíró ily válaszol:

— Az a lump mást nem érdemelt!

A vizsgálat folyik.

A VEZETT MACSKA ÁLDOZATAI.

Biharmegyében az érmihályfalvi járás Vasad községében borzalmas pusztítást vitt véghe egy megvesztett macska. A minap Horváth Sándorné vasadi asszony gyanutlanul ment az uton, amidőn egy macska ugrott eléje és egyenesen a fejére kapaszkodott. Horváthné sikoltzott s erre más két asszony szaladt az utcára a segítségére. A macska most a segítségül jött nőket is megmarta. Iszonyú dühvel esett hol egyet, hol másikat asszonynak, véresre tépve mindegyik mellét, fejét és haját cibálta. A sikoltzás, a remüldözés növekedett és ekkor megint két asszony jött segítségül. Ezek már botokat is hoztak magukkal, de alig lehetett megütni, elriasztani a macskát, mert mindig valamelyik asszony fejére mászott. Az asszonyok sikoltására férfiak siettek elő, akik doronggál jöttek. Az egyik ember, Czeglédy János úgy segített a szorongatott asszonyokon, hogy mikor épp egyiknek fején volt a macska, odasújtott, úgy hogy a macska lebukott. Pillanatig tartott a siker, mert a macska ekkor Czeglédy Jánosra ugrott. Nekiestek most az emberek és hatalmas dorongokkal ütötték Czeglédy János fejét a macskát. Az ütések Czeglédyt is érték és pár perc múlva kimerülten, vérbeborultan esett le az erős ember az ütések sulya alatt. Ezalatt a véresre mart asszonyok is elmenekültek. Az emberek újra nekiestek a meghalott macska dorongolásának és ott a helyszínen agyonütötték az állatot. Az agyonütött macska tetemét az érmihályfalvi körorvoshoz vitték el a vasadi emberek. Az orvos megállapította, hogy a macska a vesztésé legnagyobb fokában dühöngött. Az érmihályfalvi főszozgabiró erre az öt asszonyt és Czeglédy Jánost a Pasteur-intézetbe szállította. Az áldozatok aligha lesznek megmenthetők.

RABLÁS A NYILVÁNOSSÁG ELŐTT.

Vakmerő betörést követtek el a minap éjjel Kisiratos csanádmegeyi községben, ahol a községi szövetkezetet rabolták ki — a lakosság szemeláttára. Éjjel három ismeretlen ember fölzörgette a szövetkezet épülete mellett lakó kovácsmestert és azt követelte, hogy a nagy kalapácsot adja oda nekik. A kovács nem akarta odaadni és ezért halállal fenyegették, mire a kovács teljesítette kérésüket. A betörők a kalapácsot bezúrták a szövetkezet ajtaját és nekiestek a Wertheim-szekerénynek, de nem egykönnyen boldogultak vele. A nagy kalapácsütésekre sokan fölébredtek és odamentek, ahonnan a zajt hallották, körülállták a szövetkezet épületét és végignézték, mint verik szét viláosság mellett a Wertheim-szekerényt. Többben bentek a szobába, de a három betörő a közeledőkre revolvert fogott. Jó félóraig dolgoztak a betörők és a lakosság nézte, mint viszik el a szövetkezet pénzét. Csak eltávozásuk után mertek a szomszédos Battonya községben tanyázó csendőröknek szólni A nyomozás még nem vezetett eredményre.

ELVTÁRSAK!

OLVASSÁTK ÉS TERJESSZÉTEK A NÉPAKARATOT.

Külföldi hírek.

BÉKE KRÉTÁBAN.

Kréta szigetén a görög-barátok kitűzték a görög lobogót, mire a török kormány bejelentette tiltakozását a nagyhatalmaknál s a két ország, Görög- és Törökország közt oly feszültté vált a hangulat, hogy a hadüzenettől lehetett tartani.

A nagyhatalmak megbízottai érlyes hangon szólították föl a kréti kormányt, hogy a Conea öböl mellett kitűzött görög lobogót távolítsa el, mielőtt helyrehozhatatlan következményei lennének a görög tüntetésnek. A kréti kormány, tekintettel az angol, francia, orosz és olasz hadihajókra, negedelmekedett s ily Krétában egyelőre béke van, azonban Törökországban kereskedelmi bojkottot indítottak a görögök ellen, mely óriási károkat okoz Görögországnak.

AZ ÉHES EMBER MEG A FESZÜLET.

A bécsi törvényszék a napokban négy havi fogságra ítelt egy embert vallásháborítás és idegen vagyon megrongálása miatt. A büne az volt, hogy a keresztuton lévő feszület leköpte, karját letörte, virágdíszét lerángatta s a temetőben egy drága sírmeleket megrongált. A vádolt beismerete tettét és ezzel védekezett:

— Dühös voltam. Mert munkát kapni nem tudtam. Ide-oda futkostam, hasztalanul. Napnap után növekedett a nyomorúságom. Végül nem volt más menedékeim, mint hogy becsukassam magam. Hogy a temetőbe értem és azt a pompás márványtáblát megláttam, valóságos düh fogott el. Előttem állott a hideg, az élettelen kö, mely ezrekbe került s nekem, az élőknek, aki dolgozni akarok, aki munkát nem kapok, nincs két krajcár a zsebemben, hogy kenyeret vehessek, megmentsem családomat az éhhaláltól. Ez az érzés ragadott meg s ezért tettem, amit tettem.

A HŐS MOZDONYVEZETŐ.

Rómából jelentik: Oszimóbból Ancona felé haladt egy gyorsított tehervonat. Az állomáshoz közel észrevette a lokomotívvezető, hogy a pályatesten néhány száz méternyi távolságban egy körülbelül három éves gyermek játszik. A lokomotívon éles fűtytel figyelmeztették a gyermeket a közelgő veszedelemre, de hiába, mert meg sem mozdult a helyéről, hanem vigan dobálta a kavicsokat a levegőbe. Erre a lokomotívvezető ellengőzt adott a vonatjának, hogy megállithassa, közben a fűtő lemaszotta a gép orrára, hogy a gyermeket a válságos pillanatban fölkapassa és megmenthesse. A vonatot azonban nem lehetett olyan hirtelen megállítani, mint gondolták. Néhány méternyre volt csak a gyermektől, amikor a fűtő leugrott a gép orráról és a gyermekhez rohanna megragadta és vele együtt hosszában a sínek közé feküdt. A következő pillanatban keresztül ment rajtuk a vonat. A mikor a vonatot meg tudták állítani, kiderült, hogy a fűtőnek és a gyermeknek apró horzsolásokon kívül nem történt semmi baja. A gyermek anyja, egy vasuti őr felesége, akkor érkezett a veszedelem helyére, amikor a gyermek és a bator megmentőjén átszaladt a vonat. Az asszony ájultan esett össze a borzalmas látványtól.

LÉGHAJÓ A CÁR YACHTJA FÖLÖTT.

Londoni lapok jelentése szerint egy léghajós valóságos pánikot okozott a cári család őrzetével megbízott számtalan detektív között. Harmadféltóra tájban Wight-szigetéről egy léghajó szállott föl és Cowes felé közeledett, amelynek kikötőjében volt a cár és az angol király yachtja. Csakhamar híre terjedt, hogy a léghajóban orosz forradalmárok ülnek, kik a léghajóból bombákat akarnak ledobni a cár yachtjára. Ez a híresztelés a detektívek körében nagy riadalmat okozott és az Alberta rendőrhajó csakhamar jeleket váltott az orosz yacht legénységével. Később kitűnt, hogy a léghajó Cowesben általában ismert két uriból: a léghajó vezetője, mire atán a detektívek is megnyugodtak, sőt a cár leányainak, akik még sohasem látták léghajót, megengedték, hogy a Standard-yacht fölértetől messzelátóval figyeljék meg a léghajót.

OROSZ KORRUPCIÓ.

Péterváron nagy szenzáció keltett Alafuzovnak, a második orosz biztosító társaság igazgatójának letartóztatása, valamint Polakov föltendánsnak a törvényszék börtönébe való elszállítása. Kiderült ugyanis, hogy Alafuzov feje volt annak a jól szervezett megvesztegetési rendszernek, amely kiterjedt Oroszország valamennyi hadsereg-szállítója. Az Alafuzov biztosító társaságának díjakat kellett befizetniük, amelyet később az intendánsok között osztottak szét. Egy Kievből végzett revízió során megállapították, hogy a kievi katonai kerület csapatának szállított csizmak, bundák és katonai egyenruhák rothadó anyagból készültek. A revizorok: Garin szenátor és Pahlen gróf azt a megbízást kapták, hogy a bűnöket adják át a hadbírósnak.

TÁRCA.

GONOSZTEVŐK.

— Irta Lőrinczy György. —

Tíz ember állja körül a rókabarlang bejáratát. Az erdőőr, névszerint Pandó János, pusztát szorongat a kezében, a többi ásóval, kapával, vaslapáttal ássa és hánnya a gödröt a lyuk körül, amiről hamarosan kisütik, az erdőjáró ember tapasztaltságával, hogy nem elhagyott, hanem lakott házhöz vezet. A Ravasznak benn kell lennie. Látszik a letaposott lyukon, hogy sürrien járják, sem a gyom be nem nőhetett még, sem a zápor el nem moshatta. Aztán meg némi bűnjelek is arra vallanak. Az összeharcolt zászmány hulladéka. Széttépett szárnnyak maradékai, amelyek odaszáradt a kiontott vér. Valami környékbeli gyalogember errefelé tévedvén, megáll a nagy szorgos munka láttára és tisztességtudóan köszönti Pandó Jánost.

— Adjisten, Pandó János!

De Pandó János nem felel, csak biccent a fejével. Kutatva nézi, kémlélne a gödröt. Ha aranyat ána, akkor se nézhetné jobban.

— Mit csinálnak kigyelmeitek? — kíváncsiskodik a jövevény. — Mintha csak sirt ásnának.

Az erdőőr nagyot nevet.

— Azt. Sirt.

— Kinek, Pandó János?

— Kinek! Hát a rókának, aki benn van.

Hát rókát ásnak. Vagyis sirt. Az erdőrk mostoha gyermekének, a rókának. A nagy üldözöttnek, akinek minden teremtett lélek született ellensége. Akit nem zajnál, akinek nem kegyelmez senki sem. Az ember legkevésbé. A jövevény megcsóválja a fejét a nagy munkára, amibe máris beleizzadtak.

— Mire való az? — kérdi csöndesen. — Hiszen ugy sem eszik meg!

— Nem ám, csak hogy ő eszi meg a tyukot, a nyulat, a libát. A gazember!

Azt hát a büne, hogy ő eszi meg, amit mi akarunk megenni. A nagy pusztító nem szeret osztozkodni. Minden az enyém!

A dolog persze nem könnyű, mert a róka nagy építőmester. Két méternyre a föld alatt annyi fúrhanggal építi meg tekervényes barlanglakását, hogy több logaritmust tán a Simpson-alagutra sem fogyasztottak Mert a szegény rókának azt adta az örök teremtőör utraválóul a nagy világharchoz, a ravaszágot, a fúr-fangot. Az az ő védőfegyvere, mint a nyulnak a láb, a fecskének a villámgyors szárny, az elefántnak az ormány meg az agyar. Csak az a baj, hogy az örökkévaló egy kicsit elszámitotta ezt a böles gondoskodást. Mintha a kalkulusból kifelejtett volna valamit. Az embert. Milyen együgyűség a szegény róka ravaszága az emberéhez képest! Szinte naivitás. Milyen könnyedén vájja ki a barlang kanyarulatait, amiknek megépítéséhez a jámbor róka minden tudományát elpocskolta.

Hosszu, kétméteres póznát dugnak a barlangutba s az hamarosan, csaltatlatlanul mutatja, merre viszen, merre, hol kanyarodik az út. Egyik utszakaz sem tart két méterig sehol sem s minden új kanyarulatnál új gödröt kell ásní, hogy a tekervényes rókapatota-palotáját megtalálják. De az ember el nem fárad. Az erőknek arra a szegyenletes arányára, hogy tiz emberész, tiz ember kezemunkája száll szembe egyetlen üldözött vaddal, ügyet se vet. Sőt még társat is szívesen lát s a bünye mindig akad kompanista. A tasckó, a borzcutya. Az erdőőr intésére nagy buzgalommal ugrik a harmadik gödrőbe és száglassza a róka nyomát. Míg az ember a szalmító ész száraz nyugalmával ássa a gödröt s lassan, de biztosan halad előre és közeleg a halálra ítélt utolsó állomáshoz, azalatt a borzcutya az orrával turja s apró hegyeskörmű lábaival szilajon kaparja a barlangutat, miközben vérszomjas türelmetlenséggel szűköl, vonit-és néha nagyot vakkant. Ez a bestia a rendőr, a kém és a hóhér egy személyben. Az üldözőknek küsz mulatság, valóságos szinjétek, amit művel. Még őket is föllekesíti s tréfás beszédre ingerli. Eszükbe sem jut, hogy a szegény üldözött mit érezhet odalenn, amint ősi lakának végső zugába szorul és verejtekcs rettegéssel hallgatja, hogy körülötte, fölötte bontják a falat.

Az egyik munkás leszurja az ásóját a földre s föltekint a gödrőből Pandó Jánosra.

— Itt van — susogja csöndesen. — Látom a lompos farkát.

Csak egy-két lapátányi hantot kell eltakarítani a barlang szája elől s látszik a háziúr vörösbarna bundája. Ott van, csakugyan. Barlangja végébe szorult az üldözők elől, de onnan aztán nincs tovább. Furfangja egyetlen védekező fegyvere csodót mond s mindössze annyit tud, hogy háttal fordul az üldözőknek s összegubbaszkodik, nyilván azzal a hiábavaló reménykedéssel, hogy hátha nem veszik észre.

Az erdőőr, a nagy munkavezető, szóltanul int a fegyverével.

— Félre az utból!

Az emberek félrelállnak. Köröskörül a néma erdőre a katasztrófa gyilkos hangulata ereszkedik s a kóborló szél lágyan suhan el a környéken, mintha láthatatlan világszellem volna, aki azért fordult errefelé, hogy a nagy flet mélabus gyászalát cisóhajtja. És Pandó János fölhúzza a puská ravaszát és céloz. A fegyver

közömbösen csattan, mintha maga a halál szólalna meg hideg csontjával. Mintha itéletet hirdetének ridegen, lelketlenül, ahogy az emberi bíró beszél... Aztán eldördül.

A füst lassan, lomhán szállong. S benn az oduban az áldozat összeroncsolt hátát elborítja a vér. Majd a szegény halálra sebzett vad kinyúlva megfordul s haldokló fejét kinyújtja. Szembe akar szállni a veszedelemmel. De kétségbeesetten visszafordul, az őt féltető szájába ásót feszítenek, azt rája tehetetlen, kétségbeesett dühvel. A vas csakugy nyikorog, amint a fogaival tépi. Aztán mihamar aláhanyatlik, erőtlően. Akkor a tarkójánál fogva kirángatják s odadobják a zsendülő pázsitra, a borzkutyához, a hóhérségnek. Annak már csak annyi dolga akad, hogy az utolsó leheletet szorítsa ki a haldoklóból. De milyen gyönyörrel végzi azt el! Tán Pandó János meg is irigyli. Persze a kutya. Pedig, ha szive volna, megláthatná vele, hogy az a róka anyja. Anya. Ezt az egyet nem tagadhatja el. Ési hiába is tagadná.

A barlang szájából kidugja fejét a kis róka-kölyök s az egyik ember észreveszi és röhögve nézi.

— Ni, a kis gonosztévő!
Gonosztévő?... A gyermek?... Alig lehet több egy hetesnél. Artatlan, okos fejcskéje van s mosolyogva néz föl az ismeretlen világra, mintha most látna azt legislegelőször. Az erdő tömbs fővel milyen szépen láthatja! Kicsi tüdejének, melyet a teremtő az erdő, a mezők szabad feléje számára alkotott, milyen jól eshetik a feléje áradó illat! Bizalmasan pislog az emberekre, nem is sejtve, hogy hóhérok állják körül. Azt hiszi, hogy az anyja előre ment, hogy az vezető most is, mint a föld alatt, a kacskaringós szülő házában. És követi az anyját. Tipegve, bátorlalanul, mint a gyermek, mikor járn tanul. Egy durva kéz ragadja meg és kidobja a veremből, ki a pázsitra, az anyja mellé, aki ott fekszik holtan. A kis róka még azt se tudja. Látja az anyját és annak az édes, a tápláló kebelét s ahogy azt megpillantja, a gorombaságot, amivel hozzája került, egyszerre elfelejt. Föltápáskodik s odaigyekezik az anyjához, szopni vagy játszani... De a kutya utját állja. Gyűlölettel ront rája s a lábával tapossa, a fogával marcangolja és a földhöz vagdálja a gyámoltalan kis áldozatot, aki tehetetlenül vergődik a hóhér karmai között és kétségbeesetten jajgat. Igen, a hangja olyan, mint a gyermek sírás, szerencse, hogy nem tart sokáig. A fiatal lélek gyöngye, mint a fiatal test, hamar elroppen, akár emberé, akár rókaé. A sírása lassacskán halk nyüzörögésbe fordul és a haláltusában elnémul az is. Lenn, a barlang szájánál másik kis róka bukkan elő. Azután a harmadik... az ötödik... a nyolcadik. Valamennyi ugyanazzal a gyermekes bizalommal kuszik az anyja után, az ember élébe... és persze, valamennyi annak a sorsára jut. A kutya az ellenség gyilkos dühével, az ember hidegen, könyörtelenül, sőt nevetve végez valamennyivel. Egyiknek se jut az észébe, hogy megdöbbenjen a hóhérmunkán, amivel egy családot irtott ki...

Már ott fekszenek mindnyájan, mind a kilencen az avaron, a zsendülő pázsiton, az erdők szelid illatát bántóan zavarja meg a hullák temetői vérszaga. Az emberek egy pillanatra megállanak... Az az érzés, hogy itt életet pusztultak el, erőszakosan, utálatosan, éles diszsonanciával reszket körülöttük a levegőben, de meg sem legyinti a lelkiüket. A komor csöndben minden hallgat. Csak valahol a galylon a fülemüle szólal meg. Szerelmes dalt csattog a kis csavargó, de epedő nótája ugy hangzik, mintha a véres hekatombja fölött temetői éneket zengene. A szörnyű tragédia gyászát itt is csak ő érzi át, a koldus poéta, a dalok nábója. Csak ő siratja meg egyforma szomorúan az áldozatokat is, a pusztítottakat is. A gonosztévőket.

MEGVÉDTEK A "KÖZERKÖLCSÖT"

Paterson városának buzgó atyái elhatározták, hogy török-szakad, de megvédik a közérkölcset. Törvényt hoztak, mely szerint a színházak képes reklámjai a "Cenzorok Tanácsa"-hoz terjesztendőek be vizsgálat végett s csakis a cenzorok jóváhagyása után ragaszthatók ki.

Tényleg, a "Cenzorok Tanácsa" kifogást emelt néhány kurta-szoknyás, feszes-trikós primadonna képe ellen s mivel az érdekelte színháztulajdonosok nem voltak hajlandók sem hosszabb szoknyát, sem tágabb bugyogót festetni, betiltották a reklámképek kiragasztását.

A színháztulajdonosok nem veszik figyelembe a tiltó parancsot s a törvényszék elé viszik az ügyet, kétségbe vonván, hogy néhány hájfejú nyárspolgár jogosult volna a cenzoroskodásra.

NAGY HŐSÉG A NYUGATON.

Míg a keleti államokban hatalmas esős viharok voltak az utolsó napokban, melyek a hőséget egészen megtörték, a nyugati államokban irtózatossá hőség uralkodott. Kansas Cityben, ahol a nagy hőség éppen nem ismeretlen, tíz év óta nem volt akkora meleg, mint a héten. Kansas, Nebraska, Oklahoma és Missourii államokból számos napszúrásról tesznek jelentést.

A HAMBACHI PIROS ZÁSZLÓ.

A magyarországi "Népszava" írja:

Annak az egykor majd világot átálakitó nagy küzdelemnek, amelynek mi is csatázó katonái vagyunk, ismét elhullott egy derék harcosa... Nem a börtön mélyén szenvedett el és nem is a csendőrgolyó furta át a szívet. Egy póznáról bukott alá és meghalt. És halála mégis olyan tragikusan szép, olyan fölemelően döbbenetes, az ifjú lelkesedésnek és önfeláldozásnak, áldozatkészségnek olyan hatalmas megnyilatkozása, amely helyet érdemel a szocialista munkásmozgalom történetének lapjain.

Mondjuk el hát az előzményeket: Neustadt-Landauban, amely a Bajorországhoz tartozó pfälzi hercegség egy kisebb városa, nemrég választás volt, amely a szocialista jelölt győzelmével végződött. A győzelem leírhatatlan örömet keltett a város munkáslakosságára körében. Örömmámorban uszott az egész város. Az emberek egyből sem beszéltek, mint erről a választásról, erről a nagy diadalról. Az általános ujjongásnak meg volt a magyarázata, hiszen Neustadt-Landau első ízben küldhett szocialdemokrata képviselőt a birodalmi gyűlésbe. Eddig mindig valamely polgári pártot tartozó jelölt került ki győztesen a választásból és a szocialista jelölt minden alkalommal elbukott. Még csak hat esztendő előtt is, amikor tudvalevőleg Németországban 81 választókerületben lengett a piros zászló, senki sem gondolt erre a kis pfälzi városhoz. Akkoriban a szocialista jelölt az összes szavazatoknak alig egy ötödét kapta. S most váratlanul végre győzött a proletárság összetartása, győzött a piros lobogó. A szegény agyongyötört, talán már reményvesztett munkásság valóságos följongott örömeiben. Ez az öröm azonban másnapra virradólag hirtelen elnémult. A lelkesedés zajába belevegyült a fájdalom panaszos szava. Az örvendezők közt megjelent a kegyetlen halál és irgalmatlanul lesújtott egy ifjú harcossra. Győztes elvtársaink ugyanis elhatározták, hogy a győzelem emlékére éjnek idején föltűzik a piros zászlót a híres hambachi várkastély ormára, ahonnan egykor, hetvenhét esztendő előtt, a fekete-piros-arany lobogó hirdette Németország folszabadulását. A rendőrség azonban valahogy nesztét vette a dolognak és megakadályozta a terveket tüntetés. Am egy fiatal lelkes elvtárs — Glaser József — sehogy sem tudott ebbe belenyugodni és föltette magában, hogy ő mégis kitűzi a zászlót. Éjnek idején elment tehát a várkastély elé, fölmászott egy ott föllított elektromosáramvezető póznára és annak tetejébe föltűzte a győzelmi jelvényt: a vörös zászlót. Beköszönött a reggel. Fönt a pózna tetején vigan lengett a szél a szabadság győzelmes zászlaját, lent a pózna aljánál azonban holtan fektett egy ember. Az erős áram vezetékhez ugyanis hozzáért a bátor küzdő és az rögtön kioltotta az életét.

Glaser József, aki mindössze 25 éves volt, ugy halt meg, mint egy igazi hős. Fiatalon, erejének teljében, váratlanul, egy nagy ügynek a szolgálatában. És mindenekelőtt irigylésre méltó módon. Halála fölött valóban elmondhatjuk, hogy nincs ennél szebb halál a világon...

Tiszteljük az emléket és ne paanszkodjunk. Egy ember elesett, de a zászló fönne lobog.

LEFOGLALTA A HAJÓT.

Mulatságos, de egyuttal bosszantó helyzetbe került St. Louisban a Ferd Herold nevű hajó, mely a Mississippi St. Louis és a délre fekvő városok között bonyolítja le a forgalmat. M. A. Joy, terieli (Texas) lakos is az utasok között volt, akik St. Louisba érkeztek. Utközben, míg az egyik kabinban aludta az igazak álmát, valamelyik utazó társa 115 dollárig könnyített zsebének tartalmán.

Joy egy csöppet sem vette tréfára az esetet s csapott a hajón olyan lármát, hogy a kapitány akarta dobni a hajóról.

St. Louisban Joy panaszt emelt a hajótársulat ellen s a bíró Barth sheriffet küldte ki négy konstáblerral, hogy a kapitánnyal fizetessen le 125 dollárt az ellopott pénz biztosítékául, 27 dollárt a pörköltségek biztosítékául.

A kapitány nem fizetett, a sheriff pedig lefoglalta a hajót kapitányostul, legényestül. Öt órahosszat vesztgelt az indulóban levő hajó, míg végre a kapitány lefizette a kívánt összeget, hogy hajója "szabadlábra" helyeztesse.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. Gy., Allegheny, Pa. Közlés előtt a vezetőség elé kell terjesztenünk.

G. S., Chicago, Ill. Nagyon örvendénk, ha minél előbb a kezünkben volna. Visszavontulni? Eszünkben sincs. A másikat rendbeszedjük és közöljük.

A SZOCIALIZMUS.

WILLIAM SCHOLL McCLURE FÖLÖLVASÁSA AZ ALBANY-I SAJTÓEGYESÜLETBEN.

(Folytatás.)

(4.)

Ujra meg újra visszatérhetünk hozzá s mindig új eszméket merítünk belőle. Egy német nemzetgazdász, Schaeffle mondotta, hogy évekig tartott, míg a német szocializmusnak teljes jelentőségét átértette." (Jó lesz ezt különösen azoknak megjegyezni, akik azt hiszik, hogy a "Visszapillantás" elolvasásával megismerték a szocializmusnak alfáját és omegáját!) "Ereje nem csökken, — folytatja Elly tanár, — ellenkezőleg nyilvánvaló, hogy egyre mélyebb gyökeret ver a tömegek szívében és agyában. Életerejé egyrészt rendszere filozófiai és logikai hatalmának, másrészt hírdetői türelmének s megőrhethetelen kitarásának tulajdonítható. Fő jellemvonásainak egyike teljesen tudományos volta. Az érzelmösséget levettezte, kemény, szilárd törvényeket keresett alapul, melyek szükségszerűleg támadnak az ember fizikai, lelki s társadalmi összetételéből s anyagi körülményeiből. Hidegen, szenvedély nélkül fejlődnek a bért és értéket szabályozó törvények, melyek azt mutatják, hogy mai gazdasági rendszerünkben a munkások nyomora és a kapitalisták által kiraboltatása éppen olyan elháríthatatlan tény, mint a planeták utjai. A történelmet, statisztikai lapokat átvárárkodják, tényeket tényekre halmoznak, hogy minden egyes tételt bizonyítsanak. Euclid problémáinak logikájával versenyző matematikai bizonyítékok kiszorítják a szépirodalmat, a szónoklatot s az érzelmele való hivatkozást. A nemzetgazdaságtant nem ejtik el, hanem a legszigorúbb a legorthodoxabb formájában az új társadalom alapkövévé teszik. Bámulatos tanultsággal s ügyességgel fejlesztik ki az angol nemzetgazdászot s vonják le belőle a logikai következtetéseket..."

Nem szocialista, aki ezeket mondta, tehát nem lehet részrehajlással vádolni. Óvatos és független gondolkodónak a szavai ezek.

A németek kimerítő kutatásának köszönhetjük a történelmi tendenciáknak s a gazdasági erőnek azt a tiszta megértését, mely a szocialistát bizalommal s reménnyel tölti el, mivel ezek az erők öntudatlanul dolgoznak azért, amiért ő öntudatosan küzd. Kezükben a szocializmus nem utópisztikus tervezés, melynek az élet tényeivel semmi kapcsolata nincs, hanem logikus összefoglalása a fölfedezett tendenciáknak. Kísérlet arra, hogy a társadalomban működő erők fejlődésükre kezelése által megértsék a munkásoknálvaly azt a szerepet, melyet hivatva van betölteni a jövő ipari fejlődésében.

A modern szocializmus a tudományos eszközöknek alkalmazása a politikai gazdaságtanra s a tanusított haladás nem kevésbé jelentős, mint a tudományok filozófiai s történelem-kritikai ágában. Az osztályharc történelmet nyomozva a rabszolgaság első formáitól a jobbághyarságon át a bérrabszolgasáig, — kimutatja, hogy minden társadalomnak közös alapja a munkások kizsákmányoltatása volt. Tehát, amíg kizsákmányolás lesz, addig rabszolgaság és osztályharc is lesz. A szocialisták azért akarják a munkásokat ennek az ellentétességnek tudatára ébreszteni, hogy végét vethessenek neki. Mert egy társadalomban, mely ugy van szervezve, hogy a jövedelmet a végzett munka társadalmi értéke határozza meg, csak egy osztály lehet: a hasznos munkások osztálya; csak egy érdek lehet: a munkások osztály érdeke. "Aki nem dolgozik, nem is eszik."

Azt is bizonyítja, hogy egy-egy korszaknak társadalmi és politikai élete mennyire attól a gazdasági alaptól függ, amelyen nyugszik; s ezzel igazolja a föltevést, hogy csak gazdasági igazságosság által terethető ujja a társadalom s szüntethető meg az osztályharc.

Az osztályharc.

Egy-két szó most az osztályellentétre vonatkozó szocialista elméletéről, melyet annyiszor félreértenek. Gyakran figyelmeztetnek bennünket, hogy ebben az országban nincsenek osztályok. (Hiszen bár ne volnának!) Hogy, legalább elméletileg egyenlő politikai jogaink vannak; egyenlők vagyunk a törvények előtt is. Hogy az osztály-elmélet talán megállja helyét Európában, ahol az emberek még osztályokba osztják a feudalizmusnak maradványait, azonban itt nem. Az ilyen ellentétek azt mutatják, hogy az illetők nem fogják föl az osztályellentét értelmét. Ez a kifejezés nem társadalmi, hanem gazdasági ellentétek megkülönböztetésül szolgál. S mikor a lapok valamelyik munkástörvényéről, mint osztály-törvényről emlékeznek meg, tökéletesen azonos értelemben használják ezt a kifejezést. Tehát az osztályellentét alatt a gazdasági érdekeknek olyan ellentétessége értendő, mely a kapitalista kizsákmányolásból ered s mely egyaránt jellemző Európára s Amerikára. Mindenki tudja, hogy a két kontinens kereskedelmi viszonyai azonosak. A szocializmus lényegében inkább gazdasági, mint társadalmi vagy politikai prozopció. Célja mindenütt az, hogy meggátolja a munkások kiraboltatását, mely a kapitalista termelésnek elkerülhetetlen következménye, akár az autokrata Oroszországban, akár a köztársasági Amerikában van is. Ez az, ami a mozgalmat nemzetközivé teszi, — és azt állítani, hogy az Egyesült Államokban nincs létjoga, azt bizonyítja, hogy a bizonyítékok nem képesek megérteni támadásainak célját.

Hogy a szocializmust tisztán megérthessük, föltétlenül szükséges azon kritika természetének s okának megértése, melyet a szocializmus a magántulajdonnal szemben gyakorol.

A kapitalista tulajdon eredete.

A mai kapitalizmus aránylag nem régi keletkezésű. A középkorban a munkások szabály szerint egyenlő birtokában voltak a termelés eszközeinek, — a földnek s a munka szerszámainak. Mindegyik család, — nagy mértékben, — a maga szükségletét állította elő. A csere a község területére szorított csak s kölcsönös szolgálat számba ment.

Ez volt a magántulajdonnak egyszerű s igaz formája. Ki-ki megdolgozott érte. Egyéni tulajdonban volt a termelés eszköze, egyéni volt a termelés, egyéni volt a termék kisajátítása is. Azonban mint termelő rendszer, szükségképpen csak gyatra eredményeket volt képes fölmutatni.

Amint az egyesült erőnek előnyeit — a munkafőlösztséssel s kooperatív termeléssel, — kezdték értéke szerint megbecsülni, a régiebb formát fokozatosan kiszorították. De amikor a munkafőlösztséssel — a termelést az egyszerű operációk sorozatává téve, — megnyitotta az utat a mechanikai találmanynak, gyors átalakulás következett be s a modern kapitalizmus csakhamar teljes lendületben volt. A termelésnek mindig növekvő arányú szervezésével a munkás kisajátított, — nem volt több birtokában a termelés eszközeinek. (Ez a kifejezés: "a termelés eszköze", a közönséges használatban csak olyan tulajdon jelent, mely a termelésben, vagy szállításban szerepel: föld, bányá, gyár, gépezet, vasut, kereskedelmi tulajdon stb., megkülönböztetésül attól a magántulajdontól, mely az egyén személyes használatára szolgál.)

(Folytatjuk.)

REGÉNY.

RASZKOLNYIKOV

(BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.)

Irta: DOSZTOJEVSZKIJ M. TÓDOR.

(Folytatás.)

(81.)

— Ah, mamácska, ugyan ki tudna erre a sok kérdésre egyszerre megfelelni! — jegyezte meg Dunya.

— Istenem, nem gondoltam, hogy Rogyát ilyen állapotban fogom találni, Prokofjics Dmitrij.

— Nagyon természetes, felelte Razumihin. Nekefn nincs ugyan anyám, de van egy nagybátyám, aki időnkint meglátogat. Az is mindig másnak képzeli, mint amilyen vagyok. Még a külsőről sem tud mindjárt megismerni, pedig okos ember. A három évi távollét alatt sok minden történhetett Rogyával. Mit mondjak még?... Másfél éve, hogy ismerem őt. Kedvelem, haragos, büszke és rátartó. Az utóbbi időben még képzelgő, bizalmatlan és embergyűlölő is. Különbön nagylelkű és jó. De ő nem szereti elárulni érzelmeit. Inkább akar ridegnek látszani, semmint szívélves szótak pazarolna valakire. Sokszor egyáltalában nem hypochondrikus, hanem egyszerűen csak hideg, érzéketlen az embertelenségig. Olyan ő, mint fölváltva két szellem élne benne. Néha nagyon csöndes. Soha sincs ideje, mindig zavarja őt az ember, ha fölkeresi, pedig semmit sem csinál, csak szótlanul fekszik a pamlagon. Nem szeret gonyolódni. Nem azért, mintha nem lenne hozzá elég szelleme, hanem inkább azért, mert röstel ilyen kicsiségekkel foglalkozni. Ha valamit elbeszélnek előtte, soha sem várja be a végét. Amiótt mindenki érdeklődik, azzal ő éppen semmit sem gondol. Nagyon sokat tart magáról s ugy látszik: nem is alaptalanul. Nos, mit mondjak még?... Azt hiszem, hogy az önök megérkezése némi változást fog előidézni.

— Adja isten! — kiáltott Alexandrovna Pulhéria, kit fia jellemzése egészen elbűsított.

Végre annyira fölbátorodott Razumihin, hogy rá mert tekinteni Romanovna Avdotyára is. A beszélgetés alatt csak néha, lopva vetett rá egy-egy félnék tekintetet. Romanovna Avdotya figyelmesen hallgatott rá, most leült az asztal mellé, majd járkált a szobában. Szokása volt ez a sétálgatás s ilyenkor keresztbefonta mellén karjait. Ajkait összeszorította, gondolatokba mélyedt, csak néha, néha tett kérdést, vagy megjegyzést. Razumihin rögtön észrevette a nők ruhájáról s a többi körülményről, hogy igen szegényes viszonyok között élnek. Ha Romanovna Avdotya királyi pompában jelent volna meg előtte, nem félt volna tőle. Most azonban, talán éppen azért, mert szegényesen öltözött, mert minden, ami környezete, nyomorra mutatott, Razumihin nem bírta leküzdeni zavarát s minden szóánál, minden mozdulatánál aggodalom szállotta meg. S ez bizony nem igen élel-kített föl egy olyan embert, aki különben nem sokat bízott magában.

— Sok érdekes dolgot beszélt ön a bátyámról s amint látom: egészen részrehajlatlan volt... Nagyon jól tette. Előbb azt hittem, ön is tisztelettel néz föl rá — jegyezte meg Romanovna Avdotya. Azt is sejttem, hogy nő fog a kérdésben — tette hozzá gondolkozva.

— Arról nem szóltam egy szót sem. Különbön lehet, hogy kedgynek igaza van, csak...

— Nos?

— Hogy nem szeret senkit. Talán nem is lesz szerelmes soha — felelte Razumihin kiméltlenül.

— Azt akarja mondani, hogy ő nem képes szeretni?

— Tudja-e Romanovna Avdotya, hogy kedgy feltűnően hasonlít bátyához, mindenben — tört ki hirtelen Razumihin. Hanem rögtön észébe jutott: mit mondott előbb Raszkolnyikovról s rettenetes zavarba jött.

Romanovna Avdotya nem állhatta meg, hogy hangosan föl ne kacagjon.

Rogyára vonatkozóan mindketten tévedhettek, — szólott közbe az érzékenykedő mama. Nem mostanról beszéltek, Dunyecska, sem arról, amit Petrovics Péter írt, arról sem, amit mi képzeltünk... Talán mindnyájan tévedtünk... Hanem el sem képzeltük Prokofjics Dmitrij, hogy milyen fantasztikus, vagy hogy is mondjam? milyen kapricióz volt az a Rogya. Én még akkor sem bíztam meg benne, amikor még csak öt éves volt. Meg vagyok róla győződve, hogy most is képes valami olyat cselekedni, amelyet senki más a világon... Nem is kell nagyon visszamennünk. Ön bizonyosan elmékezik még arra, amit másfél év előtt tett, amivel engem félig sirba döntött, amikor egyszer csak elhatározta, hogy megházasodik. Elveszi a Zarnyisznyé, a szállásadó asszonya leányát.

— Talán többet is tud ön arról az esetről? — kérde Dunyecska.

— S azt hiszi ön, — folytatta tüzzel Alexandrovna Pulhéria, — hogy talán hatottak rá könnyeim, könyörgéseim, betegségem, szegénységünk? Vagy talán az én halálom megakadályozta volna-e őt? Egyszerűen átélte volna ezeket az akadályokat. Hát valóban nem szeret ő minket?

— Soha sem beszéltem velem erről a dologról, — felelte Razumihin óvatosan. — Hanem hallottam egyet-mást Zarnyicznyétől, aki maga sem igen szokott sokat beszélni. De mégis mindaz, amit így megtudtam, olyan sajtáságos volt...

— Mit hallott, mit hallott? — kérdezte tőle mind a két nő.

Tulajdonképpen semmi különöst. Azt hallottam, hogy magának Zarnyicznyének sem nagyon tetszett ez a házasság. Pedig elhatározta s csupán amenyasszony halála akadályozta meg. Azt mondják, hogy a lány nem is volt szép, inkább rutnak lehetett mondani. És olyan beteges... olyan furcsa. Különbön lehetett valami előnyös tulajdonsága is. Mindenesetre kellett valami előnyök lenni, másként teljesen érthetetlen lenne a dolog. Hozományja nem volt. Rogya különben ugy sem várt volna ilyenre. Minden esetre nehéz ilyen dologban ítéletet mondani.

— Meg vagyok róla győződve, hogy a lány méltó volt Rogyához, — jegyezte meg Romanovna Avdotya.

— Isten bocsássa meg, de én akkor örültem, hogy meghalt a menyasszony. Bár azt sem tudtam, melyik fogja a másikat tönkre tenni? — szólott Alexandrovna Pulhéria. S aztán neki fogott, hogy kikérdezze Razumihint a tegnapi jelenet felől, mely Raszkolnyikov és Luzsin közt folyt le. Folyton kérdezősködött s eközben felszemmelt mindig Dunyecsának intgetett, ami szemmel láthatólag elkedvelnitette a leányt. A mama annyira haragudott ama összejövetel miatt, hogy még most is izgett-mozgott s reszkedett. Razumihin elbeszélte neki apróra mindent. De előadását a saját véleményével toldotta meg. E szerint ő teljesen elítélte a Rogya hevességet, udvariatlanságát s nem számította be enyhítő körülménynek a betegségét.

— Készült már ő erre még a betegsége előtt, — tette hozzá Razumihin.

— Én is azt hiszem, — felelte szomorúan Alexandrovna Pulhéria, aki nagyon csodálkozott, hogy Razumihin ezuttal milyen udvariasan, milyen tiszteletteljesen nyilatkozott Luzsinról. Ez még Romanovna Avdotyának is föltűnt.

— Így vélekedik ön Petrovics Péterről?

(Folytatjuk.)

SZÖVETSÉGÜNKHÖZ TARTOZÓ EGYLETEK HIREI.

Allegheny, Pa. A szövetség XXXI. és a M. B. Sz. XXIII. osztályai 1909 augusztus 22-én, vasárnap Millvalen táncsal egybekötött nagy nyári mulatságot rendeznek. Utirány: Millvale car a végállomásig, onnan a balra a Geier Road-on 10 percre a Dervy Grove-ig gyalog.

Baltimore, Md. A szövetség XVI. osztálya folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 9 órakor félévi közgyűlést tart a Labor Lyceumban, 1011 East Baltimore St.-en.

Brooklyn, N. Y. A szövetség III. és a M. B. Sz. XXXII. osztályai augusztus 22-én, vasárnap, a Schmiadt-féle Richmond Hill Parkban, a 17-ik számú helyen kirándulást rendeznek. Utirány: a Williamsburgi hidon átkelve a Bushwick Ave. Car veendő, a deponál átszállni a Richmond Hill carra, mely a park előtt halad el. — A 23-ik utcai Ferry-től a Union Ave. car veendő: átszállás, mint az előbbi.

A kirándulás jövedelme a Népakarat javára fordíttatik.

Cleveland, O. A szövetség XXXIV. osztálya e hó 22-én, vasárnap d. u. 3 órakor utcai népgyűlést tart a 79-ik és Ravlings utcák sarkán. Fölszólítjuk elvtársainkat, agítájanak a gyűlés érdekében.

New York, N. Y. A szövetség I. osztálya folyó hó 21-én, szombaton este vitát rendez. A vita tárgya: Alkalmas harci eszköz-e az általános sztrájk?

NYUGTÁZÁSOK.

1909 augusztus 9-től augusztus 14-ig.

Uj előfizetések.

- \$2.00. I. Horváth, Cleveland.
\$1.00. E. Kovács, J. Jungwirth, F. Krautsch, Passaic. G. Stefan, Allegheny. A. Jenney, G. Murar, B. Kraff, G. Alter, Roebing, P. Schisler, Newark. O. J. Vajda, Soranton. St. Kiss, Berwick. J. Kunzelman, F. Tarkany, St. Louis. N. Schwartz, Philadelphia.
50c. J. Modi, Newark. O. J. Vörös, Passaic. J. Horváth, Berwick. J. Petry, Ch. Bozsa, M. Csárdás, I. Tóth, E. St. Louis. J. Hajnal, St. Louis. A. Szijj, A. Sipos, Hammond. H. Hoekel, Metuchen.

Folytatólagos előfizetők.

- \$2.00. A. M. Sz. M. Sz. III. oszt., Brooklyn. F. Parragh, Chicago.
\$1.00. E. Németh, Endler & Co. J. Halász, Passaic. M. Lány, E. Zaka, St. Louis. I. Radó, Cleveland. J. Hauman, J. Baesa, G. Németh, I. Varga, Newark. O. E. Newman, Passaic. J. Fekete, M. Pacius, St. Louis. J. Szőke, M. Urban, Chicago. F. Tóth, Allegheny. J. Böhm, St. Schmiedt, Philadelphia.
50c. L. Schwartz, Harrison. J. Kutassy, Allegheny. L. Berkovics, I. Róth, S. Csohányi, I. Belgya, G. Kozma, S. Salamon, M. Földesy, M. Sugár, Baltimore. I. Kostyál, Coffe Central, Philadelphia.

Felülfizetések:

Schwartz L. 20c. Phila. M. D. kirándulásáról \$2.61; II. osztály kirándulásáról \$10.00.

Kivetés:

VIII. osztály, I. osztály.

Pártadó:

XIV. osztály, II. osztály, XLIV. osztály, Ohio kerületi vezetőség.

Helyreigazítás.

A 65 lapszámban a felülfizetések tévesen nyugtáztattak: helyesen: T. Kócsy, L. Papp, J. Hrongez, Chicago \$1.00.
A 61. lapszámában a szervezői ut költségeire nyugtázott \$5.00-t nem a XIV., hanem a XVI. osztály (Baltimore, Md.) fizette felül.
A július 22-iki nyugtázásból kimaradt I. Szlanicska és I. Kántor, (San Francisco) fél éves folytatólagos előfizetésének nyugtázása. Az augusztus 6-iki nyugtázásban Edelenyi, San Francisco \$1.00 helyett Erdélyi értendő.

HIRDETÉSEK.

rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

Dr. S. GOLDMAN

egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

BALATON kávéház

JÁROKA ELEK, tulajdonos. (Ezelőt Gáspár.) 529 E. 5th Street NEW YORK. Kitértő italok és izletes magyar ételek minden időben. Billiárd, pool.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁS SZÖVETSÉG I. OSZTÁLYA.

1909 szeptember 4-en, a Manhattan Lyceum-ban, 66-68 E. 4th St.

szini előadással egybekötött LASSALLE ÜNNEPELYT RENDEZ.

Színre kerül Herceg Ferencnek a budapesti Vígyszínházban nagy sikert aratott színműve a

KIVÁNDORLÓ.

Belépő-jegy ára 25c. Kezdeté este 8 órakor.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁS SZÖVETSÉG XX. OSZTÁLYA (Cincinnati)

augusztus 29-én a Manhattan Parkba (Sedamsville) a Sectio javára táncsal egybekötött nagy

PIC-NIC-ET

rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a Rendezőség. Belépő díj 10 cent. Kezdeté este 8 órakor.

Utirány: Transfer veendő bármely carról a Fountain Squar-re, Sedamsville Lineig.

EPELLEY LAJOS

219 St. Louis Ave. St. Louis, Mo.

Amerikában a legmegbízhatóbb óra- és ékszerraktár. Szállít minden irányban jutányos áron. Argyezéket kívánatra ingyen küld. Ügy-
nők munkájuk mellett pár dollárt kereshetnek befektetés nélkül.

Telephone Monroe 3459. UNGER ADOLF butorüzlete.

Mindenemű Uj- és használt butorok, kályhák, szőnyegek legolcsóbban nálam kaphatók. 467 West Madison St. CHICAGO, ILL.

Ha valaki beteg

nincs veszélyesebb dolog rányez, mint ha rosszul csinált gyógyszereket használ és azokat hivatattan házalóktól, drágán szerzi be; ezzel egészségét helyre nem állítja, hanem teljesen tönkre teszi.

A CHICAGOI VÖRÖSKERESZT

gyógyszertárban minden betegség ellen a legkitértőbb mód szerint összeállított, valamint importált gyógyszereket előnyös árakban kaphatók. Vidéki megrendelések is posta útján azonnal eszköszöttek. Különösen ajánljuk a következő elismert szere-
jüket:

Gyomorsó, mely legrégebbi idők óta kitértőnek bizonyult. Ara dobozunkint 75c. — Fejfájás ellen legjobb hatású szagoló, mely a legnagyobb ideges fejfájást is megszünteti. Ara 35c. — Balaton gyöngyvirág arckenőcs, mely az acreről minden foltot, szep-
lőt eltisztít és fehérré teszi; éjjelre használható. Tégléye 50c.; nappali használatra szappannal 75 cent. Ugyiszintén biztos és gyorsabban kipróbált szere-
jüket ajánlhatjuk férfi- és női bajok ellen.

J. P. KISS Vöröskereszt gyógyszerára. 9326 Cottage Grove Ave. Burnside, Chicago, Ill.

Dr. CHAS R. REIDER sebész és szülészorvos.

Rendel: Délelőtt 8-tól 10-ig; d. u. 2-től 4-ig; este 7-től 8-ig. Vasárnap d. e. 9-től 11-ig; este 7-től 8-ig. Éjjel is igénybe vehető.

2716 N. Broadway, St. Louis, Mo.

Egy jószabású ruháért keresse fel KRONMAN, férfi szabót. 414/ Lorain Ave. Cleveland.

Telephone, 1044 Humboldt.

Hartman Vilmos

EGYEDÜLI MAGYAR TEMET-KEZÉSI VÁLLALKOZÓ.

601 N. Wood St. Chicago, Ill.

Pontosan eszközöl éjjel vagy nappal megbízatásokat a város bármely részében. Telephone megbízatások magyar nyelven. Kocsik lakodalmakra, temetkezésekre és ünnepélyes alkalmakra.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

Dr. S. GOLDMAN egyedüli HAZAI MAGYAR ORVOS, volt csász. és kir. katonarorvos. 406 Grand St., PITTSBURG, PA. Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle gyógyítható betegségek-orszán s biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbergot, nem küld orvosságot utánvél mellett, anélkül hogy azt kérnék tőle. Nem hirdet álarckpeket és hamis bizonyítványokat. Minden betegségeiben bizalommal forduljanak dr. S. Goldmanhoz. Irodaórák naponta reggel 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig.

New Phone 2020 Old Phone 4312

JOSEPH BRESKO

saloonja a peoriai magyarság kedvelt találkozóhelye. Importált italok és modern báli terem. 3102 S. Adams St. PEORIA, Ill.

FARMOK ATLANTIC GARDEN-BAN.

(New Jersey állam.) A számos szerencsés otthon, mely e környéken van, a legjobb reklámjai e talaj termékenységének. Csak tíz mérföld Atlantia City-től. Egy szorgalmas ember jó eszkiszertent biztosíthat magának apró baromfiak tenyésztése s gyümölcsösök s kerti vete-
mentéi természetse által. Az éghajlat mérsékelt, a víz tiszta, a levegő egészséges. 5 akér föld \$150.-tól feljebb. Az első részlet \$5.00. Havi részlet \$6.50. Kérjen fölvilágosítást: Gilbert & O'Callaghan, Real Estate 719 Tribune Buldg., New York City.

Sehol sem lesz olcsóbban és pontosabban ki-
szolgálva, mint nálunk.

Látogasson meg vagy írjon!

KIVÉTELESEN OLCSÓ

HAJÓ JEGYEK

Indulás New Yorkból augusztus 24-én; szeptember 7-én és 21-én.

\$10.-t takaríthat meg, ha ezt az alkalmat felhasználja. Utazás: Rotterdamnak, Bréma, Hamburg, Oderberg, Bées valamint Budapest és a többi magyarszági helyekre.

\$34.50 Rotterdamtól New Yorkig. A jegyek EGY évig érvényesek.

Az összes vonalakra adunk el hajójegyeket ugymint személyszállító gyors hajókra is, ha a hajón dolgozni akar.

Pénzt postán vagy táviratilag a világ minden részébe, legolcsóbb és leggyorsabbanküldünk

Zinner, Bock & Co.

71 E. Washington St. CHICAGO, ILL. Dearborn Street sarkán, I. em.

Fizessen előre egy keveset s törlesszen hetenkint még kevesebbet és szereshet egy

fonográfot,

melynek régi jó nóát egykor edesanyjától hallotta

A magyar és német daloknak teljes sorozata. EDISON és VICTÓRIA recordok.

L. L. GOODMAN, 327 Girard Avenue Philadelphia, Pa.

Egy 100 dolláros irogep 17 center naponta!

Olvassa át ezt a fölírast még egyszer és akkor lesz képes nagy jelentőséget fölfogni.

Egy Oliver irogep, a legjobban és legbiztosabban író \$100.-os, a legfinomabb szerkezetű gép a piacon — az őné lehet naponta 17 centért.

Az irogep, melynek győzelme az üzleti világban történelme — az őné lehet naponta 17 centért.

Ez irogep, amely el van látva egyszerűszoval, szabályozó szerkezettel, lokomotiv alappal, automa-
tikus elválasztóval, igazgatható papír ujjakkal, tudományosan összeállított betu-
renddel, egy lílyképen fölszerelt gép az őné lehet NAPONTA 17 CENTERT!

Mi kijelentettük ezt az új eladást rendszer mostanában, hogy megismerjük a népek hangulatát. Egyszerűen egy kis készpénz fizetés és 17 cent naponta. Ez a tervünk dióhéjban.

Az eredmény oly lavinászerű volt, hogy magunk is meg voltunk lepve.

Gépeket vásárolja minden osztályu és minden foglalkozású ember.

Az a körülmény, hogy ismert nevű pénzkapacitások, akiknek figyelmét megragadta a mi ajánlatunk, kérdézőkövek, bizonyítja gépeink közkezeltséget s igazolja, hogy a gépirás korszaka közeledik.

NEGYED MILLIO EMBERNEK HAJT HASZNOT A

The OLIVER Typewriter

Az Oliver irogep hasznót hajt kezdettől fogva. Használata oly könnyű, hogy a gyakorlatlanok is hamarosan gyakorlatot szereznek.

Az Oliver irogep bárhol is használható s mindenütt hasznót hajt. Az üzleti világ csak ezt a gépet akarja. Nagyobb a kereslet mint a kínálat.

"Oliver irogep minden házbán"

ez a jelszavunk. Az üzleti világban gépeink már nélkülözhetetlen lett, most a magánházaakra kerül a sor.

Az Oliver gép egyszerűsége lehetővé teszi, hogy otthon is használják. Minden háznak ugyszólván a kúszóberé tesszük a gépeket. Ki akarna kizárni a jó alkalmat?

Bővebb fölvilágosítást és árjegyzékért írjon erre a címre:

The Oliver Typewriter Company 310 Broadway, New York City, N. Y.

HAJÓ VAGY VASUTIJEGYET VÁSÁROLNI AZ ÖSSZES VONALAKRA - PÉNZT KÜLDENI VAGY KÖZJEGYZŐI DOLGOK GYORS ELINTÉZÉSÉRE A LEGJOBB ÉS A LEGTANACOSABB FORDULNI DEUTSCH BRO'S 319. E. HOUSTON ST. NEW YORK

Divatós Cipők olcsó árban kaphatók a UNION SHOE CO.-nál Ave. B. cor. 4th st. NEW YORK.

INDENKINEK szüksége van Szent István labdacokra. (A legjobb hashajtó és vértisztító.) Ne szenvedjen székrekedést, belső fájdalmakat, emésztési zavart, gyomorégést, fejfájást, szédülést, mikor a Szent István labdacok mindezeket távol tartják és fájdalommentes hatást gyakorolnak. Maga is használja azt, mit a többi: LILÍOM CRÉMET ÉS SZAPPANT, mert arcát megfinomítja és megifjítja. Csunya a szepő, a májfolt, a himlőhely és más arctisztítatlanságok — s miért ne legyenek inkább szépek? Mindenféle importált szerekért menjünk ROTH SAMUEL gyógyszerészre a Megváltóhoz 125 Ave. 4, cor. 8th St., New York.

International Restaurant BOR ÉS SÖRCSARNOK 165 E. 4th St. NEW YORK. LIBERTY HALL 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben jó magyar konyha. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és billiárd. A. Orawetz, tulajdonos.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York. Telephone 1027 Orchard.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS Dr. Löwinger Ernő az összes orvosi tudományok tudora. 627 GRAND AVE., a Lincoln Street sarkán. Rendelő órák naponta reggel 9-től 11-ig, délután 5-től este 8-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig. Telefon számom Humboldt 2044. Telefonmeghívások éjjel-nappal elfogad-
tatnak.

SÁRKÓZY SANDOR (Bathó István utóda.) magyar borbély és fodrász 544 EAST 6-ik UTCA, NEW YORK. Az Ave. B. közelében. Telefon Canal 575. A chicagói Munkás Betegsegélyző és Önképző Szervezet hivatalos orvosa. Dr. TÖRÖK MIKSA hazai magyar orvos, A Bennet-féle orvosi akadémia volt tanára. A South side-i kórház sebész és női betegségek főorvosa. Rendel: Délelőtt 8-tól 10-ig, délután 12-től 1-ig és este 6-tól 8-ig. 322-324 West 12th St. CHICAGO, ILL.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben, 1709 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon West 1394.

BELDEGREEN MAGYAR FÉNYKÉPÉSZ 32 Ave. C. NEW YORK. Nyitva vasár- és ünnepnapon is. Telefon 4537 Newark, N. J.

TULY BUDAPESTI FÉNYKÉPÉSZ 4 West St. NEWARK, N. J. Legfinomabb kivitelű fényképek tisztán kidolgozva jótállás mellett. Ugyiszintén fölvetélek házon kívül is eszköszöttek. Naitva vasár- és ünnepnapokon is.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett TISZTA ÉS OLCSÓ SZOBÁIT. Rostassy Rezső, 513 E. 6th St., New York. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. — Hazai billiárd asztalok. — Bel- és külföldi pártlapok. Felkérjük olvasóinkat, hogy eszükségleteiket hirdetőinknél szereshet be s a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a NÉPAKARAT-ra.

HAJÓJEGYET VÁSÁROLNI-PÉNZT KÜLDENI-LEGBIZTOSABB ÉS LEGTANACOSABB FORDULNI KISS EMIL 125 AVE. 4, COR. 8TH ST. NEW YORK.

Papának, Kovács Co. HITES KÖZJEGYZŐK S EGYEDÜLI MAGYAR BANKÁROK. Chicagóban, (Ill.) 179 CORNELL STREET. A Milwaukee Ave. sarkán. Az összes tengerhajózási társulatok magyar ügynökei. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank képviselői. Minden 6-hazai ügyet szakértőben elintézzünk, írásban vagy személyesen. Central 6978 Central 1839

Little Hungary KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM ÉS MINTABOROZÓ Chicago kellő közepén, Clark és Monroe St. délnyugati sarkán. Trorth Dearborn Bldg. Minden este cigényzene 5-től 1 óráig. A magyarság otthona. Chicago látványosságja. Valódi magyar konyha, pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. Bel- és külföldi lapok. Külön tervek bizottságok részére. Vidékieknek szives utbaigazítás. D. L. FRANK, tulajdonos.

Ha jó ruhát akar mérsékelt árban, keresse föl M. Massing SZABÓ ÜZLETÉT 77 Albany St. NEW BRUNSWICK, N. J. ZACHAR OTTO NAGYBANI BOR, SÖR- ÉS PALINKA KERESKEDESE. Philadelphia, Pa. 1434 Germantown Ave. Amint a magyar konyha, ugy a magyar ital való a magyarnak. Kaphatók magyar borok, törköly, szilvórium Poth's Extra sör. Rendelésre házhoz szállítva. A magyar szervezett munkások barátja.

Ha jó izlésű és jutányos árban akar női öltö-
nyöket, waist, szoknyát vagy menyasszonyi ruhát vásárolni, ne mulassza el üzletünkkel fel-
keresni, mely teljesen magyar szolgálata van berendezve. Mérték utáni rendeléseket is el-
fogadunk. Nyitva este 10 óráig SOL. RUBIN, tulajdonos 966 Milwaukee Ave. Chicago, Ill. L. D. Phone 2173 L.

Dr. Harry Buechler MAGYAR FOGORVOS Mérsékelt árak. Foghuzás fájdalom nélkül. 492 High Street. Springfield Ave. közelében Newark, N. J.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézeté Főüzlet 127 Second St., Passaic, N.